

**BU tcvotbv (wbqšY) AvBb, 1989
1989 młbi 8 bs AvBb**

[AvBbU evsj vt`k tMłRłUi AwZwi 3 msL`vq 12-2-1989 Bs Zwi łL cłKwłZ Ges
AvBb bs 22/1992 I AvBb bs 17/2001 łvi v msłkwaZ]

BU tcvotbv wbqšYi Dłł tk` cłvZ AvBb

thłnZłBU tcvotbv wbqšYi weavb Kiv mgıPxb I cłqvRbxq ;

łmłnZłGZłvıv wbaıfc AvBb Kiv nBj t-

1| **msłłB wktıvıgv I cłvZł**- (1) GB AvBb BU tcvotbv (wbqšY) AvBb, 1989 bvtg
AvfıwłZ nBłe|

(2) GB AvBb 17B Avıvp, 1396 tgvZvteK 1j v Rj vB, 1989 Zwi łL Kvhłı
nBłe|

2| **msAv** - weı q ev cłłłłı cwi cšł tKvb wKQybv _vıKłj , GB AvBłb -

¹ (K) łBłUi fıvıó A_łGgb `vb thLvłb BU cłvZ ev tcvotbv nq;

¹(KK) łRıj vbx Kıvó A_ıevıki tgv_v I tLRj MıOmn Rıj vbx Kıv wıvıte e`envı thvM`
Kıv;

(L) łweıaó A_łGB AvBłbi Aaxłb cłvZ weıa;

(M) łe`ııó ıwı łZ tKıv tKıııvıv, mıgvıZ ev e`ııı mgıó, msıweıaıx nDK ev bv
nDK, tKI ešvBłe;

(N) łj vBłmYó A_łGB AvBłbi Aaxłb cł Ę j vBłmY|

3| **AvBłbi cłıv**- AvcZZt ej er Ab` tKvb AvBłb wecııZ hırvı wKQł _vıKı bv tKb,
GB AvBłbi weavıvej x Kvhłı _vıKłe|

4| ² **jvBłmY**- ³ (1) j vBłmY e`ZıZ tKvb e`ııı BłUi fıvıv `vcb Kwi łZ cwi łeb bv ev
BU cłvZ ev BU tcvotvıZ cwi łeb bv|

(2) weıa łvıv wbaıvıZ dıtg Ges wđm cłvb Kwi qv Dc-avıv (1) G Dıj włZ
j vBłmłYı Rb` ⁴ msıkó ⁵ łRj v cłvıvıKı wıKU `ıLv`-łck Kwi łZ nBłe|

¹ eZłvıv `dı (K) Ges (KK) AvBb bs- 17/2001 łvıv cłvZ`wıZ|

² avıv 4 Gı DcvšłıKıv nBłZ AvBb bs 17/2001 łvıv łBU tcvotbvó kă_wıj wej š|

³ Dc-avıv (1) Dıı AvBłbi łvıv cłvZ`wıZ|

⁴ łth Gı vKıq BU tcvotbv nBłe tıB Gı vKıvó kă_wıj i cwi ełZ`msıkó kăwı AvBb bs 17/2001 łvıv cłvZ`wıZ|

⁵ łDctRj v cwi łłı i łPıvıgıvıbıó kă_wıj i cwi ełZ`łRj v cłvıvıKıv kă_wıj Aa`vı`k bs 2/1992 łvıv cłvZ`wıZ|

¹ (3) tRj v cġvmK KZġ gtbvbxZ GKRb cġZwbwa, whwb AwZwi ³ tRj v cġvmġKi wbtæ nBteb bv, DcġRj v "v" cġvmK, cwitek Awā`Bti i KgġZġ ev thLvġb cwitek Awā`Bti i KgġZġ bVb tmLvġb eb KgġZġ Ges mswkó Gj vKvi BDwbqb cwil` tPqvi g'vb mgštq GB avivi Dġi k" cġYKġi GKwU Z`š-KwguU _vmKte|

² (3K) Dc-aviv (2) Gi Aaxb cġB `i Lv`-mswkó tRj v cġvmK KZġ Dc-aviv (3) Gi Aaxb MwZ Z`š-KwguU wbaKU `i Lvġ`-Dwj wLZ weiq,uj i mZ`Zv mæúġKġmġi Rwgġb Z`š-ceġ cġZte`b `wLġj i Rb` tġi Z nBte|

² (3L) Dc-aviv (3K) Gi Aaxb cġZte`b cġBsi ci tRj v cġvmK tġġgZ `i Lv`-Kvi tġK weaġZ wbaŵi Z cæwZġZ j vBġmY cġ vb Kwġ teb|

(4) BU tcvotfbrv Rb` cġĒ j vBġmY, Dnv cġvġbi Zwi L nBġZ, ³ wZb ermġi Rb` ea _vmKte, Zte D³ tġqvġ`i ġġa` j vBġmY cġB e`w³ hw` GB AvBġbi tKvb weavb ev Z`axb cġYz tKvb weava ev j vBġmY Djw wLZ tKvb kZġj •Nb Kġi b, Zvrv nBġj ⁴ tRj v cġvmK D³ j vBġmY ewZj Kwġ tZ cwġ teb t

Zte kZġ_vġK th, j vBġmY cġB e`w³tġK cġ weZ j vBġmY ewZġj i wei`tæ Kwġ `kġBevi mġhvm cġ vb bv Kwġ qv j vBġmY ewZj Kiv hvBte bv|

⁵ (5) GB avivq hrv wKQy _vKK bv tKb, DcġRj v m`ġi mġvrv nBġZ wZb wKġj wguvi, msiwġZ, iwġZ, úKg `Lj ev AwāMġYKZ ev mi Kġġi i wbaKU b`-ebvġj, wmwU Kġcġġi kb, wgdwbwmc`wġ wU, AvevmK Gj vKv l dtj i evMvb nBġZ wZb wKġj wguvi `ġġj ġġa` tKvb BġUi fvġv `vcb Kivi j vBġmY cġ vb Kiv hvBte bv Ges GB aviv Kvhġi nBevi Ae`ewwZ cġeD³ mġvrv ġġa` tKvb BġUi fvġv `wCZ nBqv _vmKġj mswkó j vBġmY MġxZv, mi Kvi KZġ mi Kvi x tMġRġU cġAvcb ōviv GZ`ġġk" wbaŵi Z mgqmxgvi ġġa", GB Dc-avivi weavb tġvZġteK, Dnv h_vh_ `vġb `vbwšġ Kwġ teb, Ab`_vq mswkó j vBġmY ewZj nBqv hvBte|

eġLv|- GB Dc-avivq ōAvevmK Gj vKiv ōA`Ab`b cġAvkwU cwġ evi emevm Kġi Ggb Gj vKv Ges ōdtj i evMvb ōA`Ab`b cġAvkwU dj R ev ebR MwQ AvġQ Ggb evMvbġK eġvBte|

5| **Rj vbx Kw ōviv BU tcvotfbr wba x**|- tKvb e`w³ BU tcvotfbrv Rb` ⁶ Rj vbx Kw e`envi Kwġ teb bv|

¹ Dc-aviv (3) AvBb bs 17/2001 ōviv cġZ`wCZ|
² Dc-aviv (3K) I (3L) AvBb bs 17/2001 ōviv mġġenKZ|
³ Dc-aviv (4) -G ōcvġō ktāi cwġ eġZġwZb ō kāwU AvBb bs 17/2001 ōviv cġZ`wCZ|
⁴ Dc-aviv (4) -G Djw wLZ ōDcġRj v cwġ lġ`i tPqvi g'vb ō kā,uj i cwġ eġZġōġRj v cġvmK ō kā,uj Aa'ġ`k bs 2/1992 ōviv cġZ`wCZ|
⁵ Dc-aviv (5) AvBb bs 17/2001 ōviv mġġenKZ|
⁶ Aa'ġ`k bs 2/1992 ōviv ōRj vbx Kw ō ktāi cwġ eġZġōRj vbx ō kā Ges AvBb bs 17/2001 ōviv ōRj vbx ō ktāi cwġ eġZġ ōRj vbx Kw ō kā,uj cġZ`wCZ|

1 6 | cwi`k8 | - (1) GB AvBtbi tKvb aviv j •Nb nBqvQ wKbv Zvrv wbiſcY Kivi Rb` tRj v cKvmK ev tRj v cKvmK KZŒ ŒgZvc0B KgŒZŒev eb KgŒZŒev cwi`tek Aw`Bti i KgŒZŒ, hvrv` i c`ghŒ v mnKvix eb msi ŒK/mgchŒqi wbtæ bſn ev DctRj v cwi l` i tPqvi g`vb, tKvb cKvi tbnwJk e`ZxZ, th tKvb BtUi fvlw cwi`k8 Kwi tZ cwi`teb |

(2) Dc-aviv (1) Gi Aaxb cwi`k8Kvtj cwi`k8Kvix KgŒZŒ wBKU hw` Bnv cZxqgvb nq th,-

(K) BtUi fvlwq gl Rj BU, tj v tcvotbvi Rb` Ryj vbx KvV e`envi Kiv nBqvQ, Zvrv nBtj wZwb BtUi fvlwq c0B mgj q BU Ges Ryj vbx KvV AvUK Kwi tZ cwi`teb ;

(L) j vBtmY e`ZxZ BtUi fvlw`vcb Kiv nBqvQ ev nBtZtQ, Zvrv nBtj wZwb BtUi fvlwq c0B mgj q BU, mi Avgw` Ges Ab`vb` gvj vgvj AvUK Kwi tZ cwi`teb |

2 7 | `Ej | - tKvb e`w³ GB AvBtbi tKvb weavb ev Z`axb cŒvZ tKvb weia ev j vBtmY i tKvb kZŒj •Nb Kwi tj wZwb AbwaK GK eQt i Kivi`E ev AbwaK cAvk nrRvi UvKv A_`E ev Dfq`E`Ebxq nBteb Ges Aciva wePvi Kvjt Av`vj Z hw` GB wmxvtš-DcbxZ nb th, aviv 6 Gi Aaxb AvUKKZ BU I Ryj vbx KvV evtRqvſthvM`, Zvrv nBtj Av`vj Z D³ BU I Ryj vbx KvV evtRqvſ Kivi wbt`R w`teb |

3 8 | Aciva wePvi_vMhY | - (1) tRj v cKvmK ev tRj v cKvmK KZŒ ŒgZvc0B KgŒZŒev eb KgŒZŒev cwi`tek Aw`Bti i KgŒZŒ, hvrv` i c`ghŒ v mnKvix eb msi ŒK/mgchŒqi wbtæ bſn ev DctRj v cwi l` i tPqvi g`vb Gi wj wLZ AwfthvM e`ZxZ tKvb Av`vj Z GB AvBtbi Aaxb tKvb Aciva wePvi vt_vMhY Kwi tZ cwi`teb |

(2) Ab` tKvb AvBtb hvrv wKQB_vKK bv tKb, GB AvBtbi Aaxb`EYxq mKj Aciva wePvi_vMhYxq (cognizable) nBte |

9 | wea cŒqbi ŒgZv | - GB AvBtbi Dti`k` cŒYKtŒ mi Kivi, mi Kvix tMtRtU cŒvctbi 0viv, weia cŒqb Kwi tZ cwi`teb |

¹ aviv 6 cŒig Aa`vt`k bs 2/1992 0viv cŒZ`wcz nBqwoj Ges GB cŒZ`wcz aviwU eZ0yb AvKvti cpiwq AvBb bs 17/2001 0viv cŒZ`wcz |

² aviv 7 AvBb bs 17/2001 0viv cŒZ`wcz | Dti`L, gj 7 avivq`Ei cwi gvb wj AbwaK Oq gym Kivi`E ev AbwaK`k nrRvi UvKv A_`E ev Dfq`E | D³ A_`Ei cwi gvb Aa`vt`k bs 2/1992 0viv cAvk nrRvi UvKv DbwZ Kiv nq Ges AvUKKZ BU I Ryj vbx evtRqvſi weavb Kiv nq |

³ aviv 8 Gi Dc-aviv (1) I (2) Aa`vt`k bs 2/1992 0viv cŒZ`wcz nBqwoj Ges cti`i ayDc-aviv (1) eZ0yb AvKvti AvBb bs 17/2001 0viv cŒZ`wcz |